

विकिपीडिया: साथी कि शत्रु?

उद्देश्यहरू:

- सहभागीलाई विकिपिडियाको बारेमा आफ्नो विचार सोचन लगाउने र त्यस विचारलाई पुनपरिक्षण गरेर हेर्ने
- सहभागीलाई विकिपिडियाका लेखहरूको विश्वशनीयता विश्लेषण गर्न लगाउने
- सहभागीलाई सूचनाको प्रथम, द्वितीय, र तृतीय स्रोतहरूका बारेमा बुझाउने

कार्यशाला अधिको तयारी:

- [मिरो बोर्ड तयार गर्ने](#)
नोट: कार्यशालामा *Miro* को उपयोग गर्नको लागि सहजकर्ताले माथी लिंक गरिएको बोर्ड जस्तै एउटा बोर्ड बनाउनु आवश्यक छ। [यो भिडियोले](#) कार्यशालाहरूको लागि *Miro* को उपयोग गर्न सिकाउँछ।
- प्रस्तुत गर्ने [स्लाईड](#) खोल्नुहोस्
- सन्दर्भका लागि कार्यपत्रहरू तयार राख्ने
 - [विकिपीडिया स्रोतहरू बिच भेद गर्नु](#)
 - [टग-अफ-वार](#)
 - [विकिपीडिया लेखहरूको गुणस्तर जाँच गर्दै](#)
 - [मैले सोच्ने गर्दथेँ... र म अब सोच्छु....](#)
 - [हाम्रो नाम पछाडिका कथा](#)

सहजकर्ताका लागि नोट:

- यदि तपाईं मिरो जस्तै ह्वाइटबोर्ड टूल प्रयोग गर्दै हुनुहुन्छ भने सुनिश्चित गर्नुहोस् कि सहभागीहरू यस साधनसंग परिचित छन्। तपाईं कार्यशाला को शुरुवातमा मिरो सँग परिचय गराउन एक छोटो २०-३० मिनेटको सत्र गर्न सक्नुहुन्छ, र त्यस पछि कार्यशाला को प्रवाहसंग अघि बढ्न सक्नुहुन्छ।
- भौतिक कार्यशालामा व्हाइटबोर्ड एप्लिकेसनको उपयोग गर्न सम्भव छैन भने तपाईं स्टिकी नोट्स र न्यूजप्रिन्ट कागजको प्रयोग गरी सबै काम भौतिक रूपमै गर्न पनि सक्नु हुन्छ।
- यो कार्यशाला संचालन गर्न सहजकर्तासँग निश्चित स्तरको सिकाई सम्बन्धित सामग्रीको ज्ञान हुन आवश्यक पर्दछ। कृपया कुनै पनि अपरिचित विषयवस्तु भेट्नु भएमा, त्यस सम्बन्धि जानकारीको लागि यस डिजिटल टुलकिटको **"theme 1: Finding and Consuming Digital Contents"**मा हेर्नुहोस्।

प्रयोग हुने साधन:

- [मिरो](#)

कार्यतालिका:

खण्ड	उद्देश्यहरू	विवरण
पूर्वाभ्यास क्रियाकलाप १०/१० मिनेट	सहभागीलाई आफ्ना कथाहरू सुनाएर आफ्नो समूहमा घुलमिल हुन सहयोग गर्ने	सहभागीलाई आफ्नो परिचय दिनुहोस् । सहभागीलाई हाम्रो नामका कथा क्रियाकलापको बारेमा भन्नुहोस्। यस क्रियाकलापको बारेमा अझै बुझ्न यो कार्यपत्र हेर्नुहोस्। सहभागीलाई प्रष्ट पार्न सम्बन्धित स्लाइड प्रस्तुत गर्नुहोस्। ४-५ जनाको समूहमा विभाजित गरेर सबैलाई यो क्रियाकलापको लागि ५ मिनेटको समय दिनुहोस्।
विकिपीडियाको परिचय २५/३५ मिनेट	सहभागीलाई विकिपीडियाको बारेमा आफ्नो विचार सोच्न लगाउने सहभागीलाई विकिपीडियाको गुण र दोषहरू तुलना गर्ने लगाउने	सहभागीलाई भन्नुहोस् कि हामी मिलेर टग-अफ-वार भन्ने क्रियाकलापबाट विकिपीडियाको बारेमा रहेको हाम्रो विचार र अनुभवलाई फर्केर हेर्नेछौं। यो क्रियाकलापको बारेमा अझै बुझ्न यो कार्यपत्र प्रयोग गर्नुहोस्। सहभागीहरूलाई ४-५ जनाको समूहमा छुट्ट्याउनुहोस् र मुख्य क्रियाकलापको लागि अभ्यास गर्न "हाम्रो स्कूल अनुभव" शिर्षकमा यो क्रियाकलाप गराउनुहोस् जसमा सहभागीले आफ्नो स्कूले जीवनका राम्रा र नराम्रा अनुभवहरू राख्नेछन्। स्क्रीन प्रस्तुत गर्नुहोस् र यस गतिविधिको लागी बनाइएको मिरो फ्रेम देखाउनुहोस्। स्कूल अनुभव अभ्यासका लागि सहभागीलाई २ मिनेट दिनुहोस्। सकिएपछि हरेक समूहलाई आआफ्नो फ्रेम देखाइदिनुहोस्। सह-सहजकर्ता या सहयोगीसंग मिलेर स्कूल अनुभवको फ्रेममा गर्न सकिने छलफल गरेर उदाहरण देखाउनुहोस्। प्रस्तुति गर्दा यी कुरामा जोड दिनुहोस्: <ul style="list-style-type: none">• उस्तै उस्तै विचारलाई संगै मिलाएर राख्ने• एकअर्काको मुल्यांकनलाई प्रश्न गर्ने

		<ul style="list-style-type: none">● छलफल गरेर उस्तै उस्तै विचारहरूको समूह बनाइ सहमतिमा पुग्ने <p>सहभागीलाई यो क्रियाकलापको लागि 15 मिनेटको समय दिनुहोस्।</p> <p>यो क्रियाकलाप सकिएपछि सहभागीलाई अरुको फ्रेम हेर्न २ मिनेट दिनुहोस्। त्यसपछि केही व्यक्तिलाई आफ्नो अनुभव सुनाउन लगाउनुहोस्।</p> <p>आफ्नो विचार सुनाउन सहभागीलाई अफ्ठेरो लागेमा यो प्रश्न सोधेर सजिलो बनाउनुहोस्।</p> <ul style="list-style-type: none">● तपाईंको विकिपिडियाको बारेमा भएको बिचार कतिको बदलियो? <p>सबै समूहबाट आएका गुण र अवगुणहरू उल्लेख गर्दै यो क्रियाकलापलाई टुङ्ग्याउनुहोस्। सहभागीलाई हामी एउटा मूल मुद्दा - विकिपिडियाका लेखहरूको विश्वसनीयतामा अझै जोड दिनेछौं भनेर बताउनुहोस्।</p>
<p>विकिपिडियाका लेखहरूको विश्वसनीयता</p> <p>२५/६० मिनेट</p>	<p>सहभागीलाई विकिपिडियाका लेखहरू जांच र मुल्यांकन गर्न लगाउने</p>	<p>सहभागीलाई भन्नुहोस् कि यो पनि समूहमा गर्ने क्रियाकलाप हुनेछ र यसका लागि हरेक समूहले विकिपिडियाका दुइ लेख पढ्नेछन्। एउटा लेख विश्वसनीय छ भने अर्कोको विश्वसनीयतामाथि प्रश्न गर्न सकिन्छ।</p> <p>सहजकर्ता नोट: यस क्रियाकलापको बारेमा अझै जान्न यो कार्यपत्र पढ्नुहोस्।</p> <p>सहभागीलाई आआफ्नो समूहलाई दिइएको लेखहरू देखाउनुहोस्(हरेक समूहले एउटा राम्रो र एउटा नराम्रो लेख पाउँछ)। हरेक समूहको मिरो फ्रेम देखाउनुहोस् र तलका कुरामा जोड दिनुहोस्:</p> <ul style="list-style-type: none">● कुनै लेखको गुणस्तर राम्रो(विश्वसनीय) या नराम्रो(अविश्वसनीय) किन लाग्यो भनेर समूहमा छलफल गर्ने● आफ्नो समूहमा एउटा सहमतिमा पुग्ने<ul style="list-style-type: none">○ यदि फरक विचारहरू आएमा छलफल गरेर सहमति भेट्टाउने● लेखको शिर्षक मुनिको खाली ठाउँमा लेख राम्रो या नराम्रो हुनुका कारणहरू राख्ने <p>सहभागीले यो क्रियाकलापको लागि १२ मिनेट पाउनेछन् भनेर भन्नुहोस्।</p> <p>सकेर फर्किसकेपछि सहभागीलाई अरु समूहको काम हेर्न भन्नुहोस्। त्यसपछि हरेक समूहबाट एक प्रतिनिधिलाई आफ्नो समूहले कसरी काम र छलफल गर्यो बताउन लगाउनुहोस्।</p> <p>सहभागीले निकालेका विचारहरू जोड्दै विश्वसनीयता जाँच्ने अरु केही तरिका देखाउनुहोस्:</p> <ul style="list-style-type: none">● भाषा<ul style="list-style-type: none">○ व्याकरण○ वक्ता○ विचार या तथ्य?● कतैतिर झुकाव?● जानकारीको स्रोतहरू?

		<p>सहभागीलाई विकिपिडियाको सन्दर्भ सामाग्रीको बारेमा थाहा भए नभएको सोध्नुहोस्। कसैलाई आफ्नो विचार प्रस्तुत गर्न दिनुहोस्। चाहेको खण्डमा सरल भाषामा दोहोर्‍याइदिनुहोस्। त्यसपछि सन्दर्भ स्रोतसामग्रीका प्रकारहरूको परिचय दिनुहोस्: प्रथम, द्वितीय, र तृतीय।</p> <p>स्लाइड प्रस्तुत गरी यी स्रोतको बारेमा छोटकरीमा भन्नुहोस्।</p>
सन्दर्भ स्रोत २५/८५ मिनेट	<p>सहभागीलाई स्रोतहरूको विश्वसनीयताको बारेमा विचार गर्न लगाउने</p> <p>सहभागीलाई कसरी प्रथम स्रोतहरू धेरै जसो कम विश्वसनीय र दोस्रो स्रोतहरू बढी विश्वसनीय हुन्छन् भनेर बुझाउने</p>	<p>सहभागीलाई अब हामीले तीन प्रकारका स्रोतको बारेमा जानिसकेपछि एउटा क्रियाकलाप गरेर आफ्नो ज्ञानलाई प्रयोग गर्नेछौं भन्नुहोस्। सहभागीले विभिन्न स्रोतलाई प्रथम, द्वितीय, या तृतीय भनेर छुट्याउनेछन्।</p> <p>स्क्रिन प्रस्तुत गरी सहभागीलाई क्रियाकलाप गर्ने मिरो बोर्डको फ्रेम देखाउनुहोस्। तलका कुरामा जोड दिनुहोस्:</p> <ul style="list-style-type: none">• नोटहरूलाई ठीक ठाउँमा लगेर राख्नुहोला• हरेक नोट कुन खण्डमा पर्छ भनेर आफ्नो समूहमा छलफल गर्नुहोस्• समूहमा एउटै निचोडमा पुग्नुहोस् <p>यो क्रियाकलापको छोटो उदाहरण देखाउनुहोस्। मिरो बोर्डको लिंक साझा गर्नुहोस् र क्रियाकलाप गर्नको लागि १० मिनेट दिनुहोस्।</p> <p>सहजकर्ता नोट: यस क्रियाकलापको बारेमा अझै जान्न यो कार्यपत्र पढ्नुहोस्।</p> <p>सकेर फर्किसकेपछि सहभागीलाई अरू समूहको काम हेर्न भन्नुहोस्। त्यसपछि केही सहभागीलाई क्रियाकलाप गर्दाको आफ्नो अनुभव भन्न लगाउनुहोस्।</p> <p>क्रियाकलापका मूल कुराहरूलाई जोड्नुहोस्। छलफलको क्रममा देखिएका र बोर्डमा देखिएका भ्रमहरूलाई सल्टाईदिनुहोस्।</p> <p>सोध्नुहोस् - प्रथम, द्वितीय, र तृतीय मध्ये कुन स्रोत कुनै लेखको लागि सबैभन्दा बढी विश्वसनीय हुन्छ?</p> <p>सहभागीलाई आफ्नो विचारपछाडिको कारण अनम्युट गरेर भन्न लगाउनुहोस्।</p> <p>सहजकर्ता - अब हेरौं विकिपिडियाले कस्तो स्रोतलाई विश्वसनीय मान्दोरहेछ?</p> <p>स्क्रीन प्रस्तुत गरेर विभिन्न स्रोतहरू को विश्वसनीयताका बारेमा संक्षेपमा बोल्नुहोस्। किन द्वितीय स्रोतहरूलाई अधिक विश्वसनीय मानिन्छ भन्ने कुरामा जोड दिनुहोस्।</p>
अन्तरक्रिया	सहभागीलाई आफुले कार्यशालामा सिकेका कुराको	कार्यशालाको सत्रलाई समापन गर्न मैले सोच्ने गर्दथेँ... र म अब सोच्छु... भन्ने अभ्यास गराउनुहोस्

१०/१५ मिनेट	बारेमा विचार गर्न लगाउने	<p>अनलाइन कार्यशालाको खण्डमा सहभागीलाई च्याटमा आफ्नो जवाफ लेख्न भन्नुहोस्। यदि कार्यशाला भौतिक रूपमा भएको खण्डमा सबै सहभागीलाई आफ्नो जवाफ स्टिकी नोटमा लेखि भित्तामा एउटा खाली ठाउँ छुट्याएर टाँस्न लगाउनुहोस्। सहभागीलाई आफ्नो जवाफ लेख्न र अरूको जवाफ पढ्न २ मिनेटको समय दिनुहोस्।</p> <p>सहजकर्ता नोट: यस क्रियाकलापको बारेमा अझै जान्न यो कार्यपत्र पढ्नुहोस्।</p> <p>इन्टरनेटमा सान्दर्भिक जानकारी खोज्न र त्यसको उचित प्रयोग गर्न चाहिने नयाँ सीपमा जोड दिँदै कार्यशाला समापन गर्नुहोस्।</p> <p>डिजिटल नागरिकको परिचय दिँदै किन डिजिटल नागरिकले सूचना र खबरको उपयुक्त खोज र उचित प्रयोग गर्न जरुरी छ भन्ने कुरा बताउनुहोस्।</p>
-------------	--------------------------	---